

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2012. április hó 17. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2012. április hó 25. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel, több emberen elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2011. évi szeptember hó 27. napján kihirdetett 7.B.601/2010/53. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott vagyon elleni bűncselekményét 2 rb. kifosztás büntettének (Btk.322.§ (1) bekezdés b) pontja) és 1 rb. lopás vétségének (Btk. 316.§ (1), (2) bekezdés f) pontja) minősíti.

A vádlottal szemben 5.300 (Ötezer-háromszáz) Ft-ra vagyonelkobzást rendel el.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezést akként pontosítja, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

A vádlott által 2009. június hó 27-től június hó 30-ig őrizetben, majd 2009. december 2. napjáig előzetes letartóztatásban töltött időt számítja be az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésbe.

A bűnjelek tárolási helye a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatala.

A Bny. 196/2010. szám alatti 1 db Szabadföld Kalendárium feljegyzés lefoglalásának megszüntetéséről és megsemmisítéséről szóló rendelkezést mellőzi és az iratok részének tekinti.

Egyekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 6.000 (Hatezer) Ft a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a vádlottat emberölés büntette (Btk. 166.§ (1), (2) bek., c), d), f) pontja), állatkínzás vétsége (Btk.266/B.§ (1) bek. a) pontja) és kifosztás büntette (Btk. 322.§ (1) bek. b) pontja) miatt halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Kimondta, hogy az életfogytig tartó fegyházbüntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére téves jogi minősítés miatt és vagyonek Kobzás intézkedés alkalmazása érdekében jelentett be fellebbezést.

A vádlott enyhítés céljából, határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabásáért, védője enyhítésért, elsőként határozott tartamú szabadságvesztés alkalmazása érdekében, másodsorban a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének biztosítása céljából fellebbeztek.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.48/2012/1-II. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Nem támadta az emberölés büntettének a Btk. 166.§ (1), (2) bekezdés c) pontja(nyereségvágyból) helyett a b) (aljas indokból...) pontja szerinti minősítést, azonban indítványozta a kifosztás büntettének minősített cselekmény 2 rendbelikénti minősítését, vagyonek Kobzás alkalmazását, a tényállás kismértékű pontosítását és a jogi indoklásnál felhívott törvényhelyek kiegészítését és helyesbítését.

Az ítélet tábla a minden irányú fellebbezés folytán az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 361.§ (1) bekezdés szerinti nyilvános ülésen a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján figyelemmel a Be. 554/B.§ gc) pontjának rendelkezésére is teljes terjedelmében felülbírálatának körébe vonta a meghozatalát megelőző eljárással együtt.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelen lévő képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta, a tényállás kismértékű kiegészítését akként indítványozta (ítélet 11. oldal 6. bekezdés), hogy a sértett, 1. sz. sértett a vádlottól a legutóbb kölcsönadott 30.000 Ft visszafizetését kérte haladéktalanul.

A védő jogorvoslatának irányát változatlan tartalommal fenntartotta és vitatta továbbá az ölési cselekmény esetében a vádlott terhére az aljas indokból történő elkövetés és a különös kegyetlenség megállapíthatóságát.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság téves jogkövetkeztetést vont le amikor az aljas indokból történő elkövetést megállapíthatónak látta, mivel a vádlott nem a tartozásának az elengedését, hanem csupán haladékot kért annak megfizetésére, így szándéka nem a fizetési kötelezettségtől történő megszabadulás volt.

A különös kegyetlenséggel történő elkövetés pedig azért nem állapítható meg, mert a bántalmazás egyik sértettnél sem volt kitartó, hosszadalmas, haláluk kb. 10 percen belül bekövetkezett és ezalatt az idő alatt eszméletüket is elveszítették.

A felülbírálat során az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával járt el és ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Széles körű bizonyítást folytatott, amely nemcsak a cselekmények elkövetésének körülményeire, hanem a vádlott anyagi helyzetének, adósságainak részletes feltárására is

irányult. Ez utóbbinak az egyik minősítő körülmény, az aljas indokból történő, illetve az elsőfokú ügyész általi minősítés a nyereségvágyból elkövetés elhatárolása szempontjából volt jelentősége.

A tényállás a vádlott túlnyomó részben beismerő vallomásán alapszik, ezen túl a tanúk vallomásaira, helyszíni szemle jegyzőkönyvekre és szakértői véleményekre alapozva állapította meg az elsőfokú bíróság. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozott tényállást állapított meg, amelyet mindössze két ponton tartott szükségesnek az ítélet tábla az iratok alapján kismértékben pontosítani, illetve kiegészíteni.

Egyetértve a fellebbviteli főügyészség indítványával az ítélet 11. oldal 6. bekezdésében kiemelandó, hogy a teljes összeg a legutóbb kölcsönként összegre vonatkozott, a 30.000 Ft követelésére a amelynek haladéktalan megfizetését követelte **1. sz.** sértett (20.000 Ft volt a kölcsön, 10.000 Ft az előre kifizetett munkadíj), azonban a sértett a munkavégzésről a vádlott sorozatos késlekedése miatt lemondott, ezért a 10.000 Ft-ot is visszakövetelte. Az ítélet 8. oldalán az 5. bekezdésben egyébként az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a korábban, a műtetre kölcsönként 220.000 Ft megfizetésére pontosan meg nem állapítható határidőn belül került volna sor.

A másik kiegészítésnek a vagyon elleni cselekmény minősítése szempontjából van jelentősége. Nevezetesen az ítélet 13. oldal utolsó előtti bekezdésében rögzítendő, hogy **1. sz.** sértett 4.000 Ft értékű Nokia típusú mobilkészülékét másnap hozta el a vádlott, amikor visszatért a házba. Erre egyébként az elsőfokú bíróság is utalt indoklásának 31. oldal 3. bekezdésében, továbbá a vádlott is ekként nyilatkozott (40. számú tárgyalási jegyzőkönyv 13. oldal 4. bekezdés).

Az így pontosított, illetve kiegészített tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól és az ítélet tábla a Be. 351.§ (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban irányadónak tekintette.

Okszerű a vádlott bűnösségére levont következtetés a terhére rótt valamennyi bűncselekmény esetében és túlnyomó részt helyes a cselekmények jogi minősítése is.

Az emberölés büntettének minősítő körülményeit illetően az aljas indokból és a különös kegyetlenséggel elkövetés igényelt részletes vizsgálatot. E körben az ítélet tábla a vádlott védőjének érvelését nem osztotta. Helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor az első fokú ügyészi vádtól eltérően a cselekményt nem nyereségvágyból, hanem aljas indokból elkövetettként minősítette és ennek kimerítő jogi indokát is adta. E minősítést egyébként a fellebbviteli főügyészség már nem támadta. Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte a két elkövetési magatartást összevetve az elkövetés konkrét körülményeivel. Aljas indokból elkövetett az emberölés akkor, ha az erkölcsileg elítélendő motívumból fakad. Ennek eldöntésénél pedig abból kell kiindulni, hogy milyen ok váltotta ki az elkövető indulatát. A vádlott azért ment a sértettek portájára, hogy fizetési kötelezettségének teljesítésére további haladékot kérjen, valamint az elvállalt munka elvégzésére is. Akkor került indulatvezérelt állapotba, amikor **1. sz.** sértett a járóbotjával bökdöste, szidalmazta, illetve azzal fenyegette, hogy a történeteket édesapjának elmondja, akit a vádlott tisztelt és mindenképpen meg akart felelni bizalmának, elvárásainak, de tartott egy esetleges rendőri

feljelentéstől is. A fentiekben írtak és az elsőfokú bíróság által kifogástalanul kifejtettek alapján az aljas indokból történő elkövetés megállapítása mindenben törvényes.

A különös kegyetlenséggel elkövetés megállapíthatóságát ellentétben a védői érveléssel nem teszi aggályossá az a körülmény, hogy a sértettek kb. 10 percen belül elhaláloztak, közben eszméletüket is elveszítették. Ez utóbbi, mint arra a Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott, irreleváns.

A vádlott rendkívül kitartó módon, fejtájékon ütlegelte az idős sértetteket, fekvő helyzetükben gyakorlatilag védekezésre képtelen állapotban. „Piszokul ütöttem őket” nyilatkozta a vádlott (ítélet 27. oldal 6. bekezdés). **1. sz.** sértetten 24, **2. sz. sértetten** 15 külsérelmi nyom került rögzítésre, amely a férjnél 15, a feleségnél 10 nagy erejű ütést jelentett a fejen. Ezen túlmenően **1. sz.** sértett nyakát nagy erővel négyszer ugyanazon a területen teljesen átvágta, **2. sz.** sértett nyakát ugyancsak többszörösen nagy erejű átvágással metszette el. E rendkívüli brutalitás nem hagy kétséget a minősítő körülmény megállapíthatósága felől.

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét a vagyon elleni cselekmény körében részben helyesen kifosztás büntetében (Btk. 322.§ (1) bek. b) pontja) állapította meg. Ennek jogi indoklásával azonban adós maradt. A Btk. 322.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti büntettet az követi el, aki az idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet- vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el. A törvény szövege nem különböztet a szerint, hogy az erőszak milyen eredménnyel volt az ügy sértettjére, és éppen ezért nem zárja ki azt, hogy az erőszak a sértett halálát okozza. A Legfelsőbb Bíróság BH. 2001. évi 412. számú eseti döntésében is rámutatott, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a kifosztás megvalósulása szempontjából közömbös, hogy a sértett a dolog elvétel időpontjában életben volt-e, vagy a halála az erőszak folytán következett be. Tehát az elkövetési magatartás megvalósításának második szakaszában, a dolog elvétel időszakában a sértett állapota már külön vizsgálódást nem igényel, mivel a törvény a sértettet olyan állapotban lévőnek tekint, aki az ellene irányuló kényszer folytán a vagyoni érdekei elleni támadás elhárítására már nem képes. E körben osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját, a cselekmény rendbelisége a sértettek számához igazodik, ezért a vádlott cselekménye 2 rendbelinek minősült.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 6.B.1909/2009/34. számú vádiratában (4. oldal 7. bekezdés) a tényállást akként rögzítette, hogy a lakásban még elfogyasztott 1 üveg bort 1.300 Ft értékben, összeszedett 2 db pénztárcát 200 Ft értékben, 1 kulcstartót 300 Ft értékben, valamint **1. sz.** sértett 4.000 Ft értékű Nokia típusú mobiltelefonját.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállást kismértékben kiegészítette azzal, hogy a 4.000 Ft értékű mobilkészülék eltulajdonítására másnap került sor, azonban a cselekmények minősítésekor e momentum értékelése figyelmen kívül maradt. A telefonnak a másnapi eltulajdonítása az ítélet tábla álláspontja szerint a Btk. 316.§ (1), (2) bekezdés f) pontja szerinti lopás vétségét is megvalósította. A Legfelsőbb Bíróság BH. 1997. évi 324., 426. jogesetében is kifejtette, ha az ölési cselekmény

elkövetője órákkal később megy vissza a helyszínre és a már elhalt sértett ingóságait eltulajdonítja, ilyen esetben nem kifosztás, hanem lopás megállapításának van helye.

A vádlott vagyon elleni bűncselekményének 1 rb. lopás vétségeként is történő minősítése nem nyitja meg a harmadfokú eljárás lehetőségét figyelemmel a Be. 386.§-ában írtakra. A Be. 386.§ (1) bekezdésének lényege az, hogy csak a bűnösség körében hozott eltérő döntés biztosítja a harmadfokú jogorvoslat igénybevételének lehetőségét. Csupán a jogi minősítés körébe tartozó eltérő jogi értékelés a harmadfokú eljárás lefolytatását nem alapozza meg (Legfelsőbb Bíróság Bhar.I.707/2007/14.). A Be. 386.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályinak megsértésével olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. E rendelkezést a 2009. évi LXXXIII. törvény 41.§-a állapította meg és 2009. augusztus 13. napjától hatályos. Ez alapján jelen esetben nincs helye harmadfokú eljárásnak, ugyanis az elsőfokú bíróság elbírált a vádlott ölési cselekményeit követő büntetőjogilag releváns magatartását, azonban az általa alkalmazott minősítést nem osztotta mindenben az ítéletábra. Az ítéletábra a vádlott bűnösségének kérdésében tartalmilag az elsőfokú bíróságtól eltérő döntést nem hozott, csupán vagyon elleni cselekményét minősítette a tényállás iratok tartalma alapján történő kiegészítését követően 1 rb lopás vétségének is.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság az alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket hiánytalanul feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte. Az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés alkalmazása és a feltételes szabadság lehetőségének kizárása az ítéletábra álláspontja szerint helyes és törvényes. E körben csupán a feltételes szabadságról szóló rendelkezés normaszöveg szerinti pontosítása volt szükséges. A vádlott által elkövetett többszörös minősülésű halmazatban álló élet elleni cselekmények kiemelkedő tárgyi súlya, a vádlott társadalomra való kimagasló veszélyessége, a cselekmény motívuma, rendkívüli brutalitása, hidegvérrel történő végrehajtása, melynek során két idős, köztisztviselőben álló személy vesztette életét, a háziállat kegyetlen elpusztítása mind abba az irányba mutatnak, hogy személyének a társadalomtól való végleges elszigetelése indokolt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárásával.

Arról is helyesen döntött az elsőfokú bíróság, hogy az elkövetéskor hatályos jogszabályokat alkalmazza. Azonban az ítélet 52. oldal utolsó előtti bekezdésében a Btk. 42.§ (1) bekezdése a helyes megjelölés, az utolsó bekezdésben pedig a Btk. 53.§ (1) bekezdés - 55.§.

Alaposnak bizonyult a vagyonelkobzás alkalmazására irányuló ügyészi indítvány is - melyről az ítéletábra a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett - azonban ennek összege - figyelemmel a 69/2008. Büntető Kollégiumi véleményben írtakra - 5.300 Ft, ugyanis a 2 db pénztárca és a kulcstartó lefoglalásra került és a hivatkozott kollégiumi vélemény I. pontja alapján nem lehet vagyonelkobzást elrendelni arra a vagyonra (vagyon tárgyra), amelyet a sértettnek kell kiadni vagy visszaadni, vagy amely a sértetthez már visszajutott. Jelen esetben a vagyon tárgy kiadása az örökös részére történik meg.

Az iratok tartalma alapján pontosítani kellett a vádlott által az előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Az ítélet tábla rögzítette a bűnjelek tárolási helyét.

Végül a Szabadföld Kalendárium feljegyzés olyan fontos információt tartalmaz, amely alapján az ítélet tábla álláspontja szerint az az iratok részének tekintendő.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a jelzett körben a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdésére utalással helyben hagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján történt rendelkezés.

Debrecen, 2012. április 25.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 7.B.601/2010/53. számú ítélete az ítélet tábla jelen határozatában írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2012. április 25.

Dr. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke